

EXPEDITIE

BILZEN

LUS 1

PITTORESKE KASTELEN

BILZEN-CENTRUM

Bilzen is vooral bekend om haar sfeervolle marktplein met één van de oudste stadhuizen van Limburg. Daarachter ligt de neogotische Sint-Mauritiuskerk. Wil je kennismaken met de andere bezienswaardigheden in het centrum, volg dan zeker de koperen nagels.

DE KATTEBERG

De Katteberg, een recreatiegebied met imposante visvijvers, is genoemd naar de vroegere hoeve 'De Kat'. Het groengebied bestaat uit twee landschapstypes: de vallei met weilanden langs de Demer en de beboste flanken aan de rand. Het natuurgebied telt zo'n 60 verschillende planten, 40 soorten water- en oeverplanten en meer dan 80 soorten struikgewas en bosplanten.

HOLLE WEGEN

Holle wegen zijn unieke karakteristieke landschapselementen in Haspengouw. Vaak zijn ze al honderden jaren in gebruik. In de leemgebieden ontstonden diepe erosiegeulen die het water van het plateau naar de dalen voerde. Deze van oorsprong natuurlijke insnijdingen in de hellingen werden later door de landbouwers gebruikt als toegangsweg naar de hoger gelegen akkers. De holle wegen hebben ook een bijzondere natuurwaarde omdat ze zich eeuwenlang hebben kunnen ontwikkelen en een uitzonderlijk microklimaat hebben.

JEUGDKAPEL

Deze kapel werd in 1938 door de verschillende jeugdbewegingen van Hoeselt gebouwd. In de achtergevel werd een veldkruis ingemetseld dat herinnert aan een moorddadige vechtpartij uit de 16de eeuw.

HOF TER POORTEN

De gronden van Alt-Hoeselt behoorden in de vroege middeleeuwen hoofdzakelijk toe aan verschillende heren uit het zuiden van Nederlands-Limburg. Eén van hen deed in 1247 een schenking van 47 bonders land aan de Duitse Ridderorde van Alden Biesen. Deze gronden maakten de kern uit van de Duitse Ordenshoeve van Terpoorten. De hoeve zelf, een Haspengouwse vierkantshoeve, dateert in zijn huidige vorm uit de 17de eeuw. Een wapenstein boven de inrijpoort vermeldt de datum 1626 met het wapenschild van de landcommandeur Edmond Huyn van Amstenraedt. Na de Franse Revolutie kwam het goed in bezit van de familie de Schaetzen, die het pachthof in 1961 verkocht aan de familie Fagard.

WIJNGAARDBOS

Het Wijngaardbos is een natuurgebied ten oosten van Vrijhern en ten zuiden van Alt-Hoeselt. Het ligt op de grens van de gemeenten Hoeselt en Tongeren in vochtig-Haspengouw en wordt beheerd door Natuurpunt. Het gebied bestaat uit een op het zuiden gelegen hellingbos en een kleinschalig Haspengouws landschap met weilanden, hoogstamboomgaarden, knotwilgen, holle wegen en dergelijke.

WIJNKASTEEL GENOELS-ELDEREN

In Riemst ligt het enige wijnkasteel van België. Niet per toeval, aangezien de Romeinen reeds wijngaarden hadden in deze streek. Sinds 1990 doet de familie van Rennes deze eeuwenoude wijncultuur weer herleven. Sindsdien is de wijndruif in dit mooie landschap rondom het kasteel van Genoels-Elderen weer helemaal terug. Het is met 22 hectaren het grootste wijndomein in het land en verwelkomt jaarlijks 15.000 bezoekers. Een geleid bezoek laat je kennismaken met het park, de wijngaarden, de rozentuin, de stokerij, het pershuis en de 13de-eeuwse wijnkelders.

ALDEN BIESEN

Opgericht in 1220 door de Duitse Ridderorde vervulde de Landcommanderij gedurende de eerste zes eeuwen een toonaangevende rol als economisch, religieus en cultureel significant centrum. Een rol die 800 jaar later nog steeds van toepassing is. Sinds 1971 is Alden Biesen eigendom van de Vlaamse overheid en is nu één van de grootste kasteeldomeinen in de Euregio. Het is een schitterende erfgoedsite, een internationaal cultuur- en congrescentrum en een toeristische trekpleister.

DOOR DORPEN & STEEGJES

BILZEN-CENTRUM

Bilzen is vooral bekend om haar sfeervolle marktplein met één van de oudste stadhuizen van Limburg. Daarachter ligt de neogotische Sint-Mauritiuskerk. Wil je kennismaken met de andere bezienswaardigheden in het centrum, volg dan zeker de koperen nagels.

DE BORREBERG

Op deze heuvel zou ooit één van de Loonse burchten gestaan hebben. Nu prijkt er een toeristische uitkijktoren. Vanop de toren kan je genieten van een prachtig panoramisch uitzicht over de stad en haar ruime omgeving.

GOED CLAES

In het hart van de stad, tussen de gekanaliseerde Demer en de Borreberg die de stad domineert, en begrensd door de Brugstraat en de Begijnhofstraat strekt zich een ruim perceel uit met een herenhuis en oude bomen. De aanvankelijk als privébezit ingerichte woning werd later als vredegerecht ingericht. In de tuin, nu semipubliek gebied, werd een nieuwbouw opgetrokken voor het Ministerie van Financiën.

PARK HAFFMANS

Dit stadspark is genoemd naar Leon Haffmans, notaris en de langst 'zittende' burgemeester van Bilzen. Het park bevat ook een 16de eeuwse watermolen aan de Demer. Deze graanmolen is nog volledig intact en maalvaardig. Aan de watermolen is er een vistrap, die de vissen de mogelijkheid geeft om te paaien in het stroomopwaartse gedeelte van de Demer.

DE KATTEBERG

De Katteberg, een recreatiegebied met imposante visvijvers, is genoemd naar de vroegere hoeve 'De Kat'. Het groengebied bestaat uit twee landschapstypes: de vallei met weilanden langs de Demer en de beboste flanken aan de rand. Het natuurgebied telt zo'n 60 verschillende planten, 40 soorten water- en oeverplanten en meer dan 80 soorten struikgewas en bosplanten.

OUDE TRAMLIJN GENK-BIESEN-BITSINGEN

In de bosrijke omgeving van de Katteberg loopt het tracé van een verdwenen tramspoor. De lijn kwam er in 1910 en liep van Bilzen naar Riemst en verder naar Luik. Op de helling van 700 m lang had de stoomtram het soms moeilijk. In augustus 1947 tufte hier de laatste tram voorbij.

ALDEN BIESEN

Opgericht in 1220 door de Duitse Ridderorde vervulde de Landcommanderij gedurende de eerste zes eeuwen een toonaangevende rol als economisch, religieus en cultureel significant centrum. Een rol die 800 jaar later nog steeds van toepassing is. Sinds 1971 is Alden Biesen eigendom van de Vlaamse overheid en is nu één van de grootste kasteeldomeinen in de Euregio. Het is een schitterende erfgoedsite, een internationaal cultuur- en congrescentrum en een toeristische trekpleister.

ONZE-LIEVE-VROUW-GEBOORTEKERK (RIJKHOVEN)

Een legende ligt aan de oorsprong van de stichting van een kapel in Biesen. Volgens het verhaal woedden er aan het begin van de 13de eeuw hevige twisten in de streek. Onze-Lieve-Vrouw verscheen en vroeg om een kapel voor haar op te richten, waarop de vrede zou wederkeren. Een miraculeus beeld van de H. Maagd en wonderbare genezingen deden de kapel uitgroeien tot een bedevaartsoord. Dit bedehuis werd in 1220 aan de Duitse Ridderorde geschonken. De huidige kerk werd gebouwd in de 17de eeuw en dient nu als parochiekerk voor Rijkhoven.

WILDERPARK

Dit recreatiegebied, zowel bereikbaar via Waltwilder als Martenslinde, is een beschermde groene zone met waardevolle vegetatie. Het bevat een afwisseling van graslanden en vochtige hooilanden, loofbomen, kruidvegetaties en haagkanten. Wandelpaden en rustbanken geven het park een toegankelijk karakter voor jong en oud.

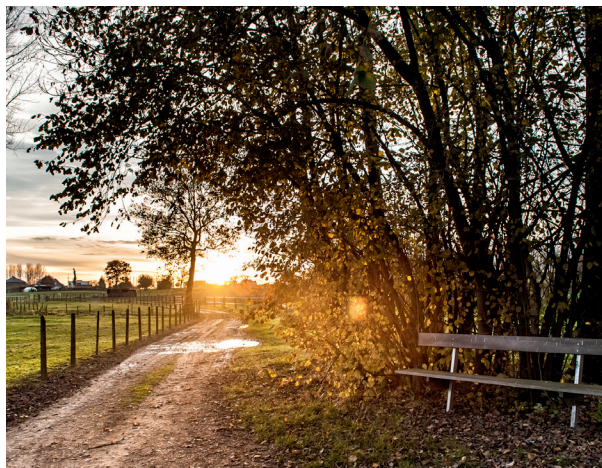

SINT-CATHARINAKERK (MOPERTINGEN)

Oorspronkelijk was er in Mopertingen een kapel, die onderhorig was aan de parochie van Eigenbilzen. In 1839 werd Mopertingen een zelfstandige parochie en in 1840 kwam een neoclassicistische kerk tot stand. Van deze kerk rest alleen de toren. De huidige, neoromaanse kruisbasilica werd in 1900 gebouwd.

VALLEI VAN DE KROMBEEK

Het riviertje ontspringt ten noorden van Kleine-Spouwen, loopt ten westen van Mopertingen en mondt van daar na ongeveer 1 km uit in de Meersbeek. De Krombeek meandert sterk. De vallei is asymmetrisch: de linkeroever is steil en de rechteroever vlak. De beemden van de beek dienden vroeger als hooiland. Later werden er populieren geplant. De meidoornhagen, welke vroeger de hoogstamboomgaarden afzoomden, groeiden verder uit en de beemden werden verlaten.

SINT-URSULAKERK (EIGENBILZEN)

De heilige Ursula was volgens de legende de dochter van een christelijke koning. Ze werd uitgehuwelijkt aan een heidense prins. Samen met elfduizend andere maagden sloeg ze op de vlucht. Onderweg vielen de maagden in de handen van de Hunnen en samen met haar lotgenoten werd Ursula doorboord met pijlen. Daarom wordt Sint-Ursula vaak afgebeeld met één of meerdere pijlen in haar handen, haar hals of in de borst. Ze is de patroonheilige van onder meer jonge meisjes, schoolkinderen en leraressen.

KUNSTWERK EIGENBILZEN

‘Treg aon de breg eégebûlze géét véér’. Deze historische woorden vinden hun oorsprong bij de kerkwijding in 1910 toen veldwachter Cornelis Meesters dienst deed aan de spoorwegbrug. Daar handhaafde hij de orde en hield de mensen van Gellik en Zutendaal tegen die graag bij de bisschop wilden geraken. De inwoners van Eigenbilzen hadden namelijk voorrang. De grote hand symboliseert het verhaal van de kerkwijding en de hand van de veldwachter. De kleine handjes in de grote hand verwijzen naar de samenhang van het dorp.

CRASHLOCATIE ‘FAIREY BATTLE’-BOMMENWERPER

Bij de Duitse invasie verongelukte hier op 12 mei 1940 een ‘Fairey Battle’-bommenwerper die tot het No. 12 Squadron van de RAF behoorde. Twee dagen later werd de bemanning, Sergeant F. Marland, Sergeant K.D. Foorner en Leading Aircraftman J.L. Perrin, op deze plaats begraven.

SINT-MAURITIUSKERK (BILZEN)

De Sint-Mauritiuskerk is één van de zeldzame hallenkerken in deze streek. Het interieur werd gerestaureerd in neogotische stijl. Merkwaardig en opvallend zijn het rijke koloriet van de glasramen en het moderne schilderwerk. Onder de toren werd een museale ruimte gecreëerd met een duidelijke knipoog naar de Landcommanderij Alden Biesen.

GROEN & GRANDEUR

PARK HAFFMANS

Dit stadspark is genoemd naar Leon Haffmans, notaris en de langst 'zittende' burgemeester van Bilzen. Het park bevat ook een 16de eeuwse watermolen aan de Demer. Deze graanmolen is nog volledig intact en maalvaardig. Aan de watermolen is er een vistrap, die de vissen de mogelijkheid geeft om te paaien in het stroomopwaartse gedeelte van de Demer.

KASTEEL GROENENDAAL

Groenendaal, een typisch landelijk kasteel uit de 17de eeuw, dankt zijn majestueus uitzicht aan de open ligging in een Engels park. Oorspronkelijk heette dit goed 'Croenendael' of 'Croonendael'. Het 17de-eeuwse Maaslandse renaissancekasteel werd op het einde van de 18de eeuw in classicistische stijl omgebouwd. Binnen is het centrale salon nog steeds versierd met prachtig stucwerk, bloemslingers, vazen, tortelduiven en vruchtenkorven. Ook de bijhorende kasteelhoeve van het domein dateert uit de 17de eeuw. Het park in Engelse landschapstijl werd later aangelegd. Het kasteel en het kasteelpark zijn niet publiek toegankelijk.

RUïne VAN FORT JONCKHOLT

In de jaren '80 werden de fundamenteën van de muren en de vierhoekstorens van deze fortruïne blootgelegd. Het fort was in de 13de en 14de eeuw een leengoed van het graafschap Loon. De eigenaar moest zich voor niemand verantwoorden en zelfs geen erfrecht betalen.

NATIONAAL PARK HOGE KEMPEN MUNSTERBOS

Tijdens jouw tocht door het eeuwenoude eikenbos 'het Munsterbos' wandel je op de grens tussen Kempen en Haspengouw. Je ontdekt er stukjes heidelandschap die in Haspengouw nergens anders meer voorkomen. Een zestal beken doorsnijdt het natuurgebied van 400 hectare. Blikvangers zijn het vijvergebied en de moderne uitkijktoren om de zeldzame water- en moerasvogels te observeren.

SINT-AMORKAPEL

Deze sprookjeskapel werd in 1950 gebouwd met puin van monumenten die verwoest werden tijdens WO II. De Sint-Amorkapel ziet eruit als een miniburcht, inclusief een ronde toren en namaak schietgaten. Het is een eerbetoon aan Sint-Amor: een Franse pelgrim uit de 8ste eeuw die zich op latere leeftijd als kluizenaar vestigde in Munsterbilzen.

EDELHOF

Dit gebouw was oorspronkelijk het broederhuis van het adellijk stift. Hier werden geestelijken ondergebracht die als priesters in de stiftskerk kwamen prediken of de biecht horen. Na de Franse Revolutie werd het omgevormd tot een herenhuis. In 1950 was het zelfs een hotel-restaurant. Nu liggen nieuwe restauratieplannen klaar.

KUNSTWERK MUNSTERBILZEN

Munsterbilzen, het dorp bekend om zijn vruchtbare grond en bloemen- en plantenteelt, vindt zijn oorsprong in de vroege middeleeuwen. In een vrouwelijke kloostergemeenschap werd de oudste Nederlandstalige zin uit 1130 teruggevonden: "*Tesi samanunga was edele unde scona.*" Vrij vertaald: "*Deze kloostergemeenschap was edel en schoon.*" Ook vandaag de dag is Munsterbilzen een mooie en open gemeenschap. Het kunstwerk 'de Poort' nodigt uit om erdoor te wandelen en deel uit te maken van de plaatselijke gemeenschap.

JAZZ BILZEN-WALK

Deze audio-app loodt je langs de gedenkwaardige plekken van Jazz Bilzen: de (gescheiden) camping, de eerste backstage ... Luister naar muziekfragmenten, interviews met artiesten en verhalen van Bilzenaren, bezoekers en vrijwilligers.

#visit
bilzen

bilzen
biesonder boeiend